

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ"ג אדר תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים קו | דף הכולל: ראש השנה ל.
דף היומי בהלכה: מסימן תקס"ב סעיף ג' עד סעיף ו'.
מוסר: שם עולם - פרק י' עד 'וזהו שאמרו חז"ל'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'כתיב מות וחיים ביד לשון' עד שער התשובה 'והנה מדרגות רבות'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

בפרסום ראשון: סיפור מדהים על עינוי הצופיות של ה'פני מנחם' מגור זי"ע | "הרב מפוניבז' הבטיח לי עולם הבא" | מי הם ה'משלוחנים' של 'דרשו'? – שיחה מרתקת עם מנהל הפצה לוגיסטיקה ושילוח ב'דרשו' הרב יוסף פרידמן | 2098

על דא ועל הא

בהגיע שבת ה'אופרוקי', החלה תפילת שחרית ברוב עם ועדה, ו... הסבא נעדר. איננו. רק סמוך לקריאת התורה הופיע הסבא בבית הכנסת, ולשאלת קרובי המשפחה השיב בפשטות...

האווירה! היא המשפיעה על נפש הדור הבא. ובידינו הדבר!

אותו עומד ומפשפש בכיסיו. במרחק-מה ממנו ניצב עני הזקוק לצדקה, והוא כבר מפשפש בכיסיו, הן לא ישיב את פניו ריקם! כך נהג כל חייו, מני עמד על דעתו, עד שבשעה שטמן הקברן את גופו התשוש באדמת וילנא, חרט על מצבתו את הפסוק: "כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון". וכל כך למה? הסכיתו ושמעו. יהודי זה היה רחוק מן העשירות כמטחוי קשת, אפילו חלומות של עשירות לא פקדוהו עם ליל. בכל זאת. אף על פי כן. למרות הכל. עני ודל, מך, רש, אביון ודלפון, היו נוהרים אליו כדבורה אל צוף הפרחים. כל אשר לו נתן בעד אשר אהבה נפשו, הצדקה. מעולם לא חישב 'מעשר' או 'חומש', אלא נתן כל שהשני היה זקוק לו. דא עקא, שלא היה זה שני בלבד, אלא שלישי רביעי ומפטיר, והיו חפצי ביתו וכליו מתמעטים והולכים, מתדלדלים ואוזלים, עד שיהודים טובים הזדרזו אל בית הדין ושחו בפני הדיינים על

הקבר האלמוני

חלפו עברו ימי הפורים, בהם כמדי שנה בשנה יהודים מקיימים מצוות "מתנות לאביונים" בהידור ופוחחים את לבם לנצרכים. ניחוח הימים הללו נשא בכנפיו סיפור היסטורי מרגש במיוחד על מצוות הצדקה. מעשה מופלא זה, מקנה מימד ואומדן על התמימות של יהודי הדורות הקודמים, ועל מסירות נפשם לקיום המצוות.

האם יש צורך בעט סופר, כדי לתאר את חייהם העלובים של מרבית היהודים אשר התגוללו בגלות אירופה? די להביט באיורים ובציורים נושנים מן התקופות ההן, כדי להבחין בגווים הכפופים, ובעיניים הנואשות - מה יילד יום?

יתכן מאד שנשוא סיפורנו מופיע באחד הציורים האלה, לבטח בשוליו. מעולם לא היה מתנשא וממרכז את עצמו באירועים שונים, בוודאי שלא במרכז תמונה או ציור. אפשר לראותו אי שם, בין חבילות הקש ללהקות האוונים. התבוננו היטב וראו

כגון דא. יהודי שהתגדל בוילנא באותם הימים, בהם קול התורה בקע מבתי מדרשותיה יומם וליל, בתקופה בה חלף רטט ורעדה בעוברים ובשבים, קטנים כגדולים, שחלפו ליד חלונו המוגף של הגאון מוילנא, לא פלא שהגיע לדרגה שכזו.

לא נטעה אם נניח, כי איש מעולם לא הפליג באזניו על מעלת מצוות הצדקה, אך הוא נשם את אוויר התורה וספג אל ריאותיו את ניחוחה, אשר מילא את השווקים ואת הרחובות.

האווירה.

האווירה היא המשפיעה על נפש הדור הבא.

יכול אדם לדבר באזני בנו מבוקר עד ליל על חשיבות לימוד התורה הקדושה, ועדיין...

יכול אדם שתקן, הממלא פיו מים, להקפיד במסירות על שיעור הדף היומי. יום יום. יום יום. יום יום. ילדי יראו ויפנימו את המסר, יקלטו את האווירה ונפשם תתעצב באווירה של קדושה, באווירה רוחנית, ויזכה לגדל דורות ישרים מבורכים.

הנה דוגמה קטנה:

לפני זמן מה חגג סב מאושר את בר המצווה של נכדו. בהגיע שבת ה"אופרוף", החלה תפילת שחרית ברוב עם ועדה, ו... הסבא נעדר. איננו. סמוך לקריאת התורה נכנס הסבא אל בית הכנסת, ולשאלת קרובי המשפחה השיב בפשטות: "תפילת שחרית התפללתי מוקדם יותר, מפני שאני מוסר שיעור בדף היומי, בדיוק בשעה בה התחילה תפילת שחרית כאן בבית הכנסת".

היש צורך להרחיב ברושם הכביר שחרט סב זה בנפש נכדיו? מעשים כגון דא, גדולים ורבים יותר מאלף דרשות ונאומים על אודות חשיבות לימוד התורה.

האווירה. בידינו הדבר!

האיש הקדוש שזקוק להנחייה ברורה - חדל! נמנו וגמרו חברי בית הדין, כי מיום זה ואילך אסור לו לר' פלוני, שעד היום שמו אינו ידוע, לפגוש בעניים, ולא נתקררה דעתם עד שהורו לו לבל ייצא מביתו לתקופת מה, שלא תאבד שארית יעקב.

יום אחד ישב מיועדנו בביתו ונפשו הומה עליו, כמעט חש בליבו. לבסוף הרהר, כי חֲזָקָה על גופו הוראת הדיינים, אך על עיניו הן לא גזרו לבל ישוטטו ברחוב. ישב, אפוא, וסקר את ההמולה ברחוב, מתוך תקווה לאתר עניים, והנה, הבחין בשני עניים מרודים המהלכים בסימטה תחת חלונו.

חיש קל קרא להם וביקשם להמתין, עד אשר יחלק להם דבר מה, וכעבור זמן קצר שב עם כף כסף מאובקת, שמצא אי שם מתחת, מעל... לפתע עצר בעד עצמו, בדמיינו על נקלה את התגרה העלולה לפרוץ לאלתר בין שני האביונים על כף הכסף האחת.

עמד מיועדנו, אימץ את אגרופיו, הכניע את כף הכסף על ברכו, וכשפניו מאירות כשמש וכירח מסר לאחד את חלק הכף ולרעהו את חלק הידית.

עם בוא יומו, לא שכח שר הקברות את מעשהו, וירשום על מצבתו לאמר: "כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון" -

ההיה סיפור זה באמת?

האם מסתתרת בין עשבי הבר הגדלים בוילנא, מצבה הנושאת בחובה סיפור זה? - ככל הנראה לעולם לא אדע!

אך ידע אדע בכל ליבי ונפשי, כי אפילו אם רק הומצאה אגדה יפה זו על העיר וילנא, הרי זה משום שהמעשה יכול היה להתרחש בה.

הילכו בה דמויות הוד, שאפשר היה להלביש עליהן מעשיות

הסיפור היומי

על העניין הראשון קיבלתי ברכה מיד, אך בנושא השני נכונה לי הפתעה. "לא! עניין הבית לא נראה לי", אמר הרבי, ופתח ב'מסע חקירות': מי המזכר? מי השכנים? איך בנויה הדירה? היכן הכניסה?... לפתע קם, הביא דף ועט ואמר: "תשרטט לי את התכנית"

סיפור מדהים על האדמו"ר ה'פני מנחם' מגור זי"ע בחשיפה ראשונה!

עד כה את ההזדמנות להתפרסם בבמות המיועדות לציבור אנ"ש. את הסיפור שיגר לנו קרוב משפחתו, הרב מאיר וסרצוג מחיפה, מחבר הספרים 'מראה השולחן' ו'אמא של תורה', ששמע אותנו מפיו וראה לעצמו זכות גדולה לפרסמו ברבים.

וכך מספר הרב וסרצוג במכתבו:

היה זה למחרת פטירת סבי הרה"ח ר' אריה מנחם וסרצוג ז"ל. בשעות הבוקר מיד לאחר התפילה הגיע רואה חשבון מר

ביום ראשון שעבר, ט"ז באדר, חל יום ההילולא העשרים וחמש של הרבי בעל 'פני מנחם' מגור זי"ע. מאמרים וסיפורים רבים אודותיו התפרסמו לרגל התאריך המיוחד הזה, אולם קוראי 'הפותר' זוכים עתה לקרוא סיפור שכמעט ולא פורסם, גם ממרחק השנים שעברו מאז, וזאת משום שבעל המעשה איננו חסיד גור, ואף לא מוגדר כחרדי; הוא יהודי יקר, רואה חשבון בכיר במקצועו, הנמנה על הציבור הדתי, כך שסיפורו האישי לא יקבל

שמואל רזנבלום הי"ו לניחום אבלים בבית אבי שליט"א - בן דודו מצד אמו. כשראה בחדר את תמונת האדמו"ר ה'פני מנחם' זצ"ל, פנה אל אבי ואל אחי ואמר: "למרות זמני הדחוק, כשאני רואה את התמונה הזו אינני יכול שלא לספר לכם את שהיה לי עם האדמו"ר זצ"ל.

"היה זה בראשית ימי הנהגתו של הרבי. כבעלי משרד רואי חשבון, וכמי שחמי היה מקורב אצל האדמו"ר ה'לב שמחה' שנים רבות, פנו אלי חברי 'עמותת ועד בית המדרש החדש', שאז החלה בנייתו בשטח 'מחנה שנלר'. הם סיפרו לי על תסבוכת פיננסית שנוצרה אצלם, בשל העובדה שהחפירות ויציקת היסודות עלו הרבה יותר מהצפוי, ובמקביל חלה ירידה מסויימת בגיוס התרומות מסיבות שונות. חמי ביקש ממני שאעשה הכל לעמוד לעזרתם, ואכן נכנסתי לעניין בכל המרץ, כשתפקידי היה לגשר בין הבנקים וחברת הבניה לבין העמותה, ולהגיע להסדרים שיעלו את מחדש את הפרויקט על דרך המלך.

"בס"ד מיוחדת הצלחתי להגיע להבנות עם כל הגורמים, וההסדר החדש יצא לדרך לטובת כל הצדדים. בסיום העבודה ביקשתי בקשה 'צנועה' מחברי העמותה: חפץ אני להיכנס לקודש פנימה אצל האדמו"ר, שכן זקוק אני לברכה בעניין מסוים, אך בתנאי שלא אצטרך להמתין בתור הארוך שיכול להימשך שעות, משום שזמני יקר מאוד. כמובן, בקשתי התקבלה ונקבע היום והשעה בו אכנס אל הרבי.

"מיד כשהגעתי לחדר ההמתנה זיהה אותי הגבאי ר' חנינא שיף ז"ל, שהיה כבר מודע לכל העניין, ואכן דילגתי על התור הארוך ונכנסתי לחדר פנימה, כשר' חנינא מסביר לרבי מי אני ואף נותן לידי סידור שוקולד מיוחד מטעם עמותת בית המדרש - שיעניקו לי כאות הוקרה.

"האדמו"ר הגביה את עיניו כשחיוך נסוך על פניו: 'הבורר, הבורר נמצא פה...' והמשיך ואמר: 'עקבתי כל הזמן אחר עבודתך. עשית עבודה נפלאה לטובת כל הצדדים. לא רציתי להתערב עד כה מפני חשש נגיעה, אך עכשיו מגיעה לך תודה על כל העמל', והוא הגיש לי את סידור השוקולד.

"אני מצידי הגשתי לו את בקשתי בכתב, לקבלת ברכה על שני דברים: האחד - שאני עומד לפני שמחה וזקוק לברכה שהכל יהיה בנקל וכשורה. השני, מאחר וזה עתה חתמתי על זיכרון דברים לקניית בית מגורים קבוע מפואר בגבעת שמואל, העומד לקראת תחילת בניה, מבקש אני ברכה שהכל יצליח ולא יהיו תקלות.

"על הבקשה הראשונה מיד קיבלתי ברכה - 'שהכל יהיה כשורה ובמזל טוב'.

"אך על העניין השני נכונה לי הפתעה. האדמו"ר נעצר. 'לא, לא, עניין הבית לא כל כך נראה לי...' ואז הוא התחיל במסע חקירות: מי הוא המוכר? מי הם השכנים? כיצד בנויה הדירה? היכן היא הכניסה?... ואני עומד משתומם, מה בדיוק רוצה הרבי? אולי כוונתו שאין זה אזור חרדי? אמרתי לו אפוא, שזה אזור מעורב ליד בני ברק, בגבעת שמואל וכו'.

"לפתע קם הרבי ממקומו, פתח מגירה, הביא דף ועט ואמר לי: 'תשרטט לי כיצד הבית אמור להיבנות'. וכאן אני מתחיל לחשוב לעצמי: 'מה לאדמו"ר ולשרטוט הדירה? מה הוא מבין בזה? באתי בסה"כ לקבל ברכה'...

"התחלתי לשרטט, והסברתי: זו לא וילה פרטית ממש, אלא סוג בניה של דו-זוגי, דהיינו שתי וילות במגרש משותף. בוויילה שלי, הפתח חיצוני הוא לרחוב, ובוויילה השניה, הפנימית יותר, הכניסה היא משביל צדדי. כל השטח שייך לאדם מסויים, ובתוכנית אב זו נבנה כל הרחוב.

"לא, לא, אומר לי האדמו"ר. 'אל תקנה את הבית. מפח נפש אני רואה כאן, מפח נפש אני רואה כאן - תבטל את העסקה'... "עשינו כבר זיכרון דברים, והביטול יעלה לי כסף - אמרתי. "כמה יעלה? שואל הרבי.

עשרת אלפים דולר, אני עונה. "מה זה בשבילך, בטל את העסקה ובקרום תמצא בית במקום אחר. בהצלחה רבה ותודה על כל עבודתך'. הוא הגיש את ידו ללחיצת פרידה, וכבר אני מוצא את עצמי מחוץ לחדר.

"אנשים מסתכלים עלי כמי שעייב את התור זמן ממושך, ואני כולי מבולבל. מה אני עושה? הרי שנים חיפשנו אזור מיוחד לבית קבוע, ועד שסוף סוף מצאנו - האדמו"ר אומר לבטל.

"באתי הביתה, סיפרתי לאשתי את הסיפור המוזר ואמרתי לה: כיון ששאלתי, אני חייב לקבל את התשובה, ואנו מבטלים את העסקה. לא היה לה קל, אך היא נתנה לי אור ירוק - עשה כהבנתך.

"קבעתי פגישה עם בעל המגרש הכללי, יהודי ממוצא תימני. אני מספר לו חצי מהסיפור: האדמו"ר שלי אמר לי לבטל את העסקה. 'מה, אתה בטוח שאתה לא רוצה?! אתה הוא המפסיד!' - והוא קורע בחמתו את שטר זיכרון-הדברים לגזרים. ברגע זה הבנתי שניצלתי מההפסד של העשר אלף דולר, שהרי השטר איננו... ונפרדתי ממנו לחיים טובים ולשלום.

"עבר זמן, רכשתי בית במקום אחר והכל היה בסדר, אך תמיד הסיפור הזה עלה מעת לעת על השולחן המשפחתי. מה רצה האדמו"ר? הרי הפרויקט בגבעת שמואל לא פשט את הרגל - מה היה רע בבית שם? תמהנו.

"עד לאותו היום בו חזרה אשתי מעבודתה וסיפור קצר ומשמעותי בפיה...

"אשתי עובדת כאחות בבית החולים 'בילינסון'. מטבע הדברים, משפחות שיקיריהן שוהים זמן ממושך בבית החולים, משתדלות ליצור קשר חם עם האחיות, למען יטפלו בנאמנות יתר ביקיריהן. כך שנוצר קשר בינה ובין משפחה כואבת ודואגת לראש המשפחה שלקה בכמה התקפי לב לא עלינו.

"באותו יום, לפתע שואלת הבת את אשתי: 'תגידי, אולי אתם רציתם לקנות פעם דירה בגבעת שמואל ולבסוף ביטלתם את החוזה בהוראת רב? אשתי הופתעה מעצם השאלה, אך כמובן שהתשובה הייתה חיובית.

ורעשים חזקים, כטבעה של עבודה זו. לא הבקשות ולא שלטונות החוק יכלו לעצור בעדו, שכן הדבר היה מעוגן באותיות קטנות במכירה. אבינו לקח את הדבר קשה לליבו, ובפרט כשהבין שלא יוכל למכור את הדירה באופן זה, וכך לקה בליבו והגיע למצב הקשה בו הוא נתון.

”מיהו אותו רב שאמר לכם לבטל את העסקה? - שאלה.
”עמדנו נפעמים, כשבראשנו צף ומהדהד המשפט שאמר לי הרבי לפני שנים: ‘מפח נפש אני רואה כאן!’...
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל לטובה.

”אתם לא יודעים ממה ניצלתי. הרב הציל אתכם מצער רב. אבינו החולה, הוא זה שקנה את הווילה במקומכם, כאשר הוא משקיע לשם כך הון רב אותו צבר במשך רוב ימי חייו. והנה, רק לאחר שהבית עמד על תילו ונכנסנו לגור, נודע לנו לאיזה מוקש נפלנו.

”בעלי הקרקע לקח לעצמו את הווילה הפנימית, תוך שהוא משייר לעצמו חוקית שטח בצידה של חצר הכניסה לכל צורך. הנ”ל היה בעל מסגרייה, והוא העביר את המסגרייה לחלק החצר הצדדית, כשהוא עובד בשעות לא שעות, ומשמיע דפיקות

פרשת השבוע

למראה היופי הנאצל של דגם המשכן, המתוכנן בדייקנות על פי המקרא ומפרשיו, זלגו עיניו של הגאון מפוניבז' דמעות, ובבת צחוקו המלבב הצטדק כאילו על התרגשותו בלחש: "הרי כהן אני"...

זה שהכרובים עומדים. הם צריכים לשבת'...
”הייתי במבוכה, שאלתי מהיכן הוא לוקח את זה. הוא אמר: כתוב במקרא 'יושב הכרובים'... כששמעתי את ההסבר הזה נחה דעתי. הסברתי לו ש'יושב הכרובים' הוא כינוי להקב"ה. כששמע זאת, נד לעצמו ואמר: 'עליך לסלוח לי, יש לי ראש של גוי'...".
לויין הראה לסופר 'דגלנו' קטע שפורסם באחד העיתונים הגדולים בארץ, המתאר בהתפעלות את דגם המשכן שבביתו, ובין השאר נכתב שם: "המצרים בנו בניינים גדולים ומפוארים, אבל הם הפכו לחורבות ולא נותרו מהם אלא קברים ומצבות. בונייהם המצרים אינם קיימים עוד, במקומם באו ערבים. במקום הבניה הסינית העתיקה באה כיום הבניה המוסלמית... בנייני יון ורומא אף הם הפכו לתלי שממה... והנה המשכן, זה העשוי לא אבן שיש או חמר כי אם יריעות אריגים ובדים - חי עד היום. גם אם אינו קיים, חי הוא בלב דורות שראו אותו על כל פרטיו ודקדוקיו... ואם בא היום מר משה לויין התל אביבי ובנה את תבניתו בדיוק כזה, הרי יכול היה לעשות זאת רק משום שאותו משכן היה חי עמוק בנפשו, והוא סתם יהודי מרבבות נושאי המשכן בלבם...".
מר משה לויין נוטל מידי סופר 'דגלנו' את הגליון המצהיב ומקפלו בדקדקנות ובוזהירות. "נתח של קידוש ה'", הוא אומר. "לא בכדי הבטיח לי הרב מפוניבז' עולם הבא..."
(מתוך כתבה במוסף שבת קודש, יתד נאמן, ויקהל פקודי תשמ"ז)

ויעשו כל חכם לב בעשי המלאכה את המושפן (שמות לו ח)
בחודש כסליו שנת תשכ"ט ביקר הרב מפוניבז' זצ"ל בביתו של יהודי מתל אביב, מר משה לויין, שהציג בביתו דגם של המשכן וכליו שבנה בעמל ממושך במשך כחמש שנים.
סופרו של כתב העת 'דגלנו' שיצא לאור באותה תקופה, אשר התלווה לרב מפוניבז' בביקורו שם, מספר: "למראה היופי הנאצל המתוכנן בדייקנות על פי המקרא ומפרשיו, זלגו עיניו של הגאון מפוניבז' שליט"א דמעות, ובבת צחוקו המלבב הצטדק כאילו על התרגשותו בלחש: 'הרי כהן אני'...".
מר משה לויין סיפר לסופר 'דגלנו' על האלפים שבאו לשזוף את עיניהם בדגם המשכן, מתלמידי ישיבות ועד גדולי תורה, מילדים ועד ישישים, מורים שביקשו להיעזר בדגם כדי ללמד את פרשת המשכן לתלמידיהם, ועוד ועוד. ולהבדיל, הגיעו גם מלומדים גויים, כמרים, מהנדסים ואדריכלים. "המלומדים הללו היו מבלי שעות ארוכות ליד התבנית, חוקרים ומתבוננים, ולבסוף מודים כי אכן שלמות כזו טרם ראו", סיפר לויין, והוסיף את האנקדוטה הבאה:
”היו שתי קבוצות של פרופסורים מארה"ב, כולם גויים, כל אחד מכהן באוניברסיטה אחרת בשטח המקרא. כולם גילו בקיאות יוצאת מן הכלל. במשך שעות חקרו את הדגם ולא מצאו פרט בלתי מדויק, אבל כשהגיעו אל הכרובים שעל ארון הברית, אמר אחד מהם, אדם כבן שבעים: 'עם הכל אני מסכים, רק לא עם

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

ממטולה ועד אילת, מאירופה ואוסטרליה ועד דרום אפריקה - זרועותיה של מערכת השילוח וההפצה של 'דרשו' מגיעה לכל מקום בארץ ובעולם, ותמיד בדיוק בזמן! איך עושים את זה?

שיחה מרתקת עם הרב יוסף פרידמן מנהל הפצה לוגיסטיקה ושילוח של 'דרשו'

ולפעמים יש הזמנות מכל מיני נבחים ממקומות שונים בארץ, שמבקשים משנה ברורה, או חוברות, או כל מיני ספרי מוסר, אז הכל נכנס לתוך החבילה והם מקבלים את זה עד המקום.

"עכשיו, אנו לא יכולים להתחיל את המשלוחים מדי מוקדם, כי איננו רוצים שהאחראים על מוקדי המבחנים יקבלו את זה שבועיים לפני מועד המבחן, שישכב אצלם בבית ויהווה עליהם נטל. לכן אנו מכוונים את המשלוחים כך שהאחראים יקבלו אותם ממש יום יומיים לפני המבחן. וזה הופך את העסק למסובך הרבה יותר. אנו שולחים לכל הארץ - צפון, דרום, בני ברק, מרכז, ירושלים, מודיעין; אנחנו מגיעים לכל חור, אפילו לחיספין, למטולה ולאילת, וזה לא קל להגיע לכל הארץ, ועוד בטווח מדויק של זמנים.

"תוסיף לכך את הנתון, שיש את המבחנים של יום חמישי ויש את של יום שישי. שניהם מבחנים על משנה ברורה, אבל בשביל יום שישי אנחנו צריכים לשלוח מבחנים אחרים, כי המבחנים של יום חמישי כבר התפרסמו בציבור.

לאחר המבחן הטפסים מגיעים אלינו בחזרה, אנו מעבירים אותם לבודקים, מחזירים מהם, ואז עובדי המשרד מזינים את הנתונים במערכת. יש במשרד מתכנתים שעובדים כל הזמן על המערכת שתהיה מהירה יותר, יעילה ומדוייקת יותר. כשהמבחנים חוזרים ממקומות המבחן, צריכים לספור כמה טפסי מבחן הגיעו, וכך יודעים כמה צריכים לשלוח בחודש הבא לאותו מוקד. כמובן מוסיפים עוד טפסי מבחן, ליתר ביטחון. אנו עושים את מרבית ההשתדלות שיהיו מספיק מבחנים בכל מקום, שלא יהיה מצב שמישהו מגיע ואין לו מבחן.

"מדובר אפוא בעבודה נון סטופ שתופסת את כל החודש. לשלוח להדפסה, לקחת מההדפסה, לשלוח למוקדים, להחזיר משם, לשלוח לבודקים, להחזיר מהם, מסע שכולל כשש תחנות ולפעמים יותר.

כיצד אפשר להיות בטוחים שלא נשמטה איזו חבילה? אולי

השליח של הדואר ייתקע פתאום...

"אז זהו, בגלל זה אנחנו לא שולחים בדואר, אלא עם אברכים, שיש להם זיקה לדבר הזה והם רוצים מאד שזה יגיע לכל מקום. מדובר באברכים ממש, שלא עובדים במשך היום, אבל יש להם רכב והם מעוניינים בהכנסה צדדית. וכשאלו הם המשלוחנים

הרב פרידמן, אולי לא יפה כל כך לשאול את זה - אבל למה צריכים בכלל 'מנהל' בשביל הפצה לוגיסטיקה ושילוח? שולחים מישהו לדואר וזהו!

ר' יוסף מחייך: "כשהגעתי ל'דרשו' היו בסך הכל אולי 100 נקודות מבחן בכל בארץ. כיום אנו עומדים בסביבות ה-600 נקודות מבחן. כך שאם בתחילה יכולתי לנהל את הכל בעצמי, כיום זה לא שייך. תאריכי המבחנים הם קשיחים ולא ניתנים לשינוי, הכל צריך לצאת ולהגיע בזמן. כל תקלה עלולה לגרום לעשרות או מאות אנשים להפסיד את המבחן, וזו אחריות גדולה מאוד.

"במשלוחים רגילים, אתה יודע שאם זה לא הגיע, אפשר לשלוח גם מחר. כאן אין אופציה כזו. המערך הלוגיסטי חייב לדפוק ללא כל פשרות - המשלוחים, ההזמנות, כל מה שמסביב, גם המשלוחים לחו"ל - כולל לצרפת, ארגנטינה ודרום אפריקה. "בהמשך השיחה" - ר' יוסף מחייך שוב - "אני מקווה שתקבל את התשובה המלאה לשאלתך, מה מורכב כל כך במשימה הזאת."

באילו כמויות מדובר? כמה נבחים יש?

"יש כיום בסביבות עשרים אלף נבחים. חודש פחות, חודש יותר. בגמרא קשה יש פחות, בגמרא קלה יש יותר, אבל בדרך כלל זה בסביבות עשרים אלף נבחים בכל חודש. כולל אירופה ובכל קצווי תבל.

אז מה באמת מורכב כל כך בלוגיסטיקה הזאת?

"אתאר לך על קצה המזלג את התהליך הארוך שחוזר על עצמו מדי חודש. העבודה לא מתחילה בהדפסת המבחן, אלא זמן רב קודם לכן. יש את הצוות שכותב את השאלות, מהם זה נשלח לרבנים שעוברים על זה, אחריהם זה חוזר למשרד ועובר תיקונים, משם זה עובר לעורך, והוא שולח אלינו חזרה. כל התהליך הזה לוקח שבוע שלם.

"ברגע שהמבחן מוכן, הוא נשלח להדפסה, תהליך שלוקח מספר ימים עד שהמבחנים המודפסים מגיעים למחסן. עכשיו מתחילה עבודתם של צוות אברכים בני תורה שיושבים ומחלקים את המבחנים לחבילות נפרדות לפי מוקדי המבחנים, החבילה כוללת דף גמרא, מבחן גמרא, מבחן הלכה, מבחן דף הכולל החדש,

וגם זה חלק ממה שהם עושים".

האם המבחנים חוזרים לנבחנים בסופו של דבר?

"בעבר הרחוק, נבחני הדף היומי קיבלו מדי תקופה בתוך תיקיה יפה את כל המבחנים שלהם. כיום זה לא כך, אבל מהרגע שהמבחנים חוזרים מהבודקים למשרד והציונים מוזנים במערכת, כל אחד יכול להתקשר למשרד ולבדוק מה הציון שלו".

ועכשיו ברמה האישית - איך הסיפוק שלך מהעבודה הזאת?

"ברור שמעבר לפרנסה, יש בעבודה הזאת ערך מוסף של סיפוק רוחני גדול. זו עבודה עם ערכים. פגשתי הרבה אנשים שאמרו לי שהמבחנים ממש שינו להם את החיים. כשהלומד יודע שעליו להבחן, אפילו שלא ממש מעניין אותו הציון, אבל ברגע שהוא נבחן הוא ממש קונה את מה שלמד. אני מרגיש סיפוק רב מהעבודה הזאת, כי זה גם הפצת תורה וגם עזרה לאנשים. "במקומות רבים שהייתי, ופגשתי אנשים שהתעניינו מה אני עושה, ועניתי שאני עובד ב'דרשו', כמעט תמיד לא שאלו מה זה, הם כבר מכירים. אפילו חילונים שמעו כבר על הדבר הזה, וזה סימן שזה עובד. ואני רואה את עצמי כשותף בזכות העצומה הזאת".

בוא נדבר קצת על הספרים של 'דרשו'. לאחרונה יצא ספר

'המפתח', האם אתה מרגיש שינוי כל שהוא בעומס העבודה?

"מנקודת מבטי כמנהל הלוגיסטיקה, כל הסיפור של ספר 'המפתח' זו סייעתא דשמיא עצומה. לא יודע של מי, אבל זו סייעתא דשמיא גדולה מאד. אנחנו מוצפים בהזמנות ללא הרף, והמזמינים רוצים את זה כמה שיותר מהר. הספר הזה מקל מאד על הלומדים ועל כל יהודי שרוצה לברר הלכה כלשהי. אנשים מבינים את החשיבות הגדולה בכך שהספר יהיה אצלם בבית, וההזמנות מתקבלות בכמות עצומה.

"וכמובן, אנו משתדלים שזה יגיע מה שיותר מהר. זה לא לוגיסטיקה רגילה, זה לוגיסטיקה של תורה, וברגע שמכניסים בעבודה את הפן הזה, זה הופך להיות משהו אחר לגמרי. זה גורם לנו להתאמץ מעל ומעבר שהמזמינים יקבלו את זה מה שיותר מהר.

"ספר 'המפתח' הוא חדש, עם המשנה ברורה של 'דרשו' אני עובד כבר שנים, ובזה כבר הספקתי ממש להרגיש את השטח. איפה שאני הולך, לא משנה באיזו עיר ובאיזה בית כנסת; בכל האזורים, בכל בתי כנסת, כל האנשים, מכל הסוגים, לא משנה עם איזו כיפה הוא הולך או איזה מכנסיים - כולם מסתובבים עם המשנ"ב של דרשו.

"לכן אני מרגיש מחובר לזה באופן מיוחד, כי אני רואה בפועל שאנשים מסתובבים עם זה. גם רבנים, מכל החוגים, מסתובבים עם המשנ"ב של דרשו כי זה עוזר להם. העובדה הזאת מחזקת אותי מאוד. זו עבודה לא קלה בכלל, אבל כשרואים את התוצאות,

שלנו, אנו יכולים להיות בטוחים יותר שהמשלוחים יגיעו בזמן, כי הם מכירים בערך של הדבר ויעשו הכל כדי שלא לפספס.

"אמנם בכל זאת, הרי אין מושג של 'דבר מושלם' בחיינו, אז במקרים הנדירים שמתרחשת תקלה, שולחים לאחראי המוקד את המבחן במייל או בפקס, והוא מדפיס את זה במקום מגוריו. כך או כך, אני כבר יותר מעשור פה ולא נתקלתי במקרה שהיה חסר מבחן במוקד כל שהוא. אנחנו עושים את זה כבר שנים, ויש סייעתא דשמיא מאד גדולה, ואני מקווה ומתפלל שהיא תמשיך ללוות אותנו גם ההמשך".

רגע, אז כמה גורמים מעורבים בכל השרשרת הזאת? כבר הצלחת לבלבל אותנו...

"ר' יוסף שוב מחייך: "נראה לי שכעת התחלת לקבל קצת תשובה לשאלה הראשונה שלך. אני כמנהל של כל העסק הזה, צריך להיות בקשר לאורך כל החודש עם כותבי המבחנים, עם הרבנים, עם הצוות שממייין ומחלק את המבחנים לחבילות לפי המען שלהם; עם עשרות ה'משלוחים', עם מאות האחראים על מוקדי המבחן, עם הבודקים - לדאוג שכל אחד יעשה את שלו בזמן ולא יתקע את השרשרת כולה. וזה רק החלק של המבחנים. עוד לא נגענו בהפצת הספרים ואספקת ההזמנות לכל רחבי הארץ..."

"אגב, במבחני ההלכה הנערכים במתכונת 'מבחן אמריקאי', התהליך מתקצר מעט, כיוון שאין צורך לשלוח את זה מהמשרד לבודקים, אלא הם נסרקים במערכת והציון מוזן אוטומטית למחשב.

"כמו כן, המבחנים של חו"ל, חלק נשאר שם ונבדק שם, וחלק חוזר לפה. מקומות כמו ארגנטינה, צרפת ועוד, שולחים חזרה לארץ".

למה שכל העסק לא יהפוך לדיגיטלי, כדי שלא יצטרכו לשלוח את המבחנים פיזית לכל מקום?

"דיברו על זה הרבה פעמים, ועשינו מדי פעם סקרים בקרב אברכים לגבי האפשרות הזאת, והתברר לנו שאברכים רבים לא אוהבים את הטכנולוגיה, הם אוהבים לכתוב. כמו בכתבת חידושי תורה, שרבים לא אוהבים לכתוב את זה במחשב אלא בעט, כך גם לגבי המבחנים, אברכים מחברים את זה מאוד לכתובה של חידושי תורה, ולכן מעדיפים יותר לכתוב זאת בעט. אבל מי יודע, יכול להיות שבעתיד, לאור ההתפתחות הטכנולוגית המואצת, הדברים ישתנו".

מדברים שבגלל המצב תהיה אפשרות לעשות את המבחן הקרוב באופן מקוון וגם דרך הטלפון.

"אכן, עובדים על זה עכשיו, וכבר במבחן הקרוב תהיה אפשרות להבחן כאן באתר. כבר הזכרתי שיש הרבה מתכנתים שעובדים כל הזמן על שכלול המערכת שתהיה נגישה וקלה יותר,

4:00 אחה"צ כבר היה לו את זה. הוא היה המום. כמובן, זה לא תמיד כך. לפעמים מקבלים תוך יום, ולפעמים תוך שלושה ימים, אבל אנחנו משתדלים שזה יגיע מה שיותר מהר.

נראה שסוד ההצלחה שלך הוא שאתה מחובר לעבודה גם מבחינה רגשית. מה גרם לך להתחבר כל כך לעבודה ב'דרשו'?
"אתה אכן צודק, וכבר הזכרתי זאת קודם, שאני מאוד מחובר רגשית למקום הזה. עבודה שלא מתחברים אליה, אין חשק לקום לקראתה בבוקר, הכל נעשה בעצלתיים. ולעומת זאת, כשנהנים ומתחברים למה שעושים, הכל אחרת לגמרי. אתה שואל למה אני מחובר? אני חושב שאין פה שאלה. זו עבודה שמתחברת לערכים הכי גבוהים שלנו כיהודים שומרי תורה ומצוות. זו הפצת תורה ויהדות".

משהו לסיום?

"הדבר הבולט ביותר שאני מרגיש בעבודה הזאת, זו הסייעתא דשמיא המיוחדת. זה לא רק לפעמים, זה כל הזמן. פעמים רבות אני נתקל במשימות שברור לי שבדרך הטבע אין סיכוי להספיק אותן ביום אחד. אבל כשיש סייעתא דשמיא, הכל עובר. בכל רגע אני רואה את הסייעתא דשמיא הזאת.
"כמי שמכיר את התחום הזה, אני יכול לומר בביטחון שבשום מקום אחר זה לא היה דופק בצורה מושלמת כל כך כפי שזה קורה כאן. זה לא היה יכול לקרות אלא רק על ידי סייעתא דשמיא אמיתית. אין לי ספק שזה לא בזכותי. לא חסרים אנשים הרבה יותר מוצלחים ממני במקומות אחרים, שלרשותם עומדים אמצעים הרבה יותר מתקדמים, ובכל זאת הם לא מצליחים לעשות את מה שאני עושה.
"וכאמור, אני מדבר מתוך נסיון, אני יושב כל הזמן עם חברות משלוחים, לארץ או לחוץ לארץ, כל מיני כריכיות ובתי דפוס, וכל מה שקשור לתחום. אין דרך אחרת להסביר את זה חוץ מאשר סייעתא דשמיא. אין מילה אחרת".

כשאתה רואים שאנשים לומדים בזה, וזה עוזר להם, זה נותן המון חיות".

חלק מסיפור ההצלחה הוא, שהמזמינים מקבלים את ההזמנה במהירות. איך עובד הליין הזה?

"כמו המבחנים, כך גם הספרים. בעבר היינו שולחים את זה בדואר כמו שהזכרתי קודם, כיום עברנו יותר למשלוחים על ידי אברכים. בכל האזורים החרדים ממש, כמו ירושלים, בני ברק, מודיעין, אלעד, בית שמש, ביתר, יש אברכים, והם נוסעים מעיר לעיר, אז שולחים את זה איתם. יש המון אברכים שמשולבים במערך הזה, אברכים חסידיים, ליטאים, כל מיני, והם מקבלים על זה כמעט אותו מחיר שמקבלים בדואר. מרגישים גם שהם מפצים תורה, אז הם מוכנים בשמחה לעשות את זה.
"וכיוון שזה נשלח על ידי אברכים, קל יותר לבדוק מי קיבל ומי לא. בדואר אי אפשר לדעת. אפשר לדעת שהמשלוח נמצא במקום פלוני, אבל אי אפשר לעשות כלום מעבר לזה. אין עם מי לדבר. ופה יש לך אברך בכל עיר, ויש עם מי לדבר ולברר.
"גם למקומות הרחוקים בצפון או בדרום, אנחנו לא שולחים בדואר אלא עם חברה גדולה שמתחייבת שזה יגיע תוך כמה ימי עסקים. וגם יותר קל לנו לעקוב אחרי זה. ואנחנו באמת עושים את המקסימום שאפשר שזה יגיע מה שיותר מהר.

אני שומע מאנשים שמצליחים לקבל את הספרים לפעמים בתוך 24-48 שעות מאז ההזמנה. זו רמה גבוהה מאוד של שילוח. איך אתה מגיע לרמה הזאת? למדת את המקצוע הזה?

"לא למדתי, אבל אין חכם כבעל הנסיון. הניסיון הוא המורה הטוב ביותר. אני יושב כאן כבר הרבה שנים, עושים דבר אחר ורואים שזה לא עובד, אז מנסים משהו אחר, וכך מגיעים. ועדיין יש להיכן להתקדם. אנחנו משתפרים כל הזמן, שומעים כל עצה או רעיון שמישהו אומר ולוקחים זאת לתשומת הלב.
"בדיקת היום קיבלתי טלפון מאחד שהזמין בבוקר, ובשעה

קול העם

"כשאשתי חזרה מהעבודה היא היתה המזומה. היא שאלה אותי כשדמעות בעיניה מהיכן כל זה... היא היתה בטוחה שהשבת אנחנו אוכלים חלבי..."

הבית היה ריק. חשבת, ממי אבקש כסף? חמותי היתה בחור"ל, אמי אלמנה וכסף אין לה. בבני ברק הייתי חדש, כך שלא הכרתי אנשים שהיה לי נעים ללוות מהם. מה יהיה?
הרגשתי שנפלה עלי צרה, אבל היה לי בטחון שיהיה טוב. היה לי חינוך מהבית שבשבת יש שפע מיוחד. היינו משפחה של

את הסיפור הנפלא הבא סיפר ידידי הר"ר יעקב ש':
היה זה יום חמישי בערב, בדרכי לערוך את הקניות לכבוד שבת, הכנסתי את הכרטיס לכספומט כדי להוציא כסף ולהפתעתי הכרטיס נבלע. בבנק לא היתה לנו יתרת זכות, כך שלא יכולתי להוציא כסף בדלפק.

שנים, הלוויית מאתיים דולר לבחור שהכרתי. לימים הסתבך הלה בכספים וברח לארה"ב. במשך שנים רבות היה אסור לו לחזור לארץ. עתה, לפני נישואיו עלו בו הרהורי תשובה לפרוע את חובו והחליט לשלוח לי את הכסף, כך כתב במכתבו.

פרטתי את הכסף והלכתי למרכז קניות סמוך. מילאתי עגלה בכל טוב. הלכתי הביתה, סוחר משא כבד ולבי קל. לא חשתי בו, הלכתי כולי מתרונן, הרגשתי שמלאכים מסייעים לי... בבית העמדתי את המצרכים על השיש והתחלתי לבשל. כשאשתי חזרה מהעבודה היא היתה המומה. שאלה אותי כשדמעות בעיניה מהיכן כל זה... היא היתה בטוחה שהשבת אנחנו אוכלים חלבי... אספר לך בליל שבת - כך אמרתי לה.

באותה שבת היו לי רגשות קודש שלא היו בי מעולם. הקב"ה סובב מעטפה עולם שלם כדי שתבוא אלינו בזמן! בסעודת שבת שרתי במשך שעות זמירות בהתרוממות רוח מיוחדת!...

(נר לשולחן שבת)

שלש עשרה ילדים, ביום-יום היתה עניות, היה אוכל במשורה, שתינו מים בלבד ובוודאי שלא היו ממתקים בבית. אבל בשבת היתה מלכות כמו בני נסיכים. אוכל בשפע, סלטים, קוקה קולה, ממתקים רבים, עונג שבת אמיתי... כל ילדי השכנים היו אוהבים לבוא אלינו לשחק איתנו, זה היה מאד כדאי, כי היו אצלנו בבית דברים טעימים בשבת...

ביום שישי קמתי מוקדם והלכתי להתפלל בבית הכנסת חסידים בשכונת 'נחלת סירוקה'. אציין כי עד לאותו בוקר מעולם לא יצא לי להתפלל שם שחרית. לאחר התפילה ניגש אלי אחד המתפללים, הרה"ג ר' אריה ד'. הוא לא הכיר אותי, אבל היתה לו הרגשה שזה אני... "האם אתה ר' יעקב...?" שאל. השבתי בחיוב והוא המשיך ואמר: "חזרתי השבוע מארה"ב, מישהו שם שלח לך מעטפה. הנחתי אותה במשרד השכרת רכב ברחוב אלישע".

הלכתי לשם, תוך שסקרנותי גוברת. במעטפה היה סכום כסף יפה, מאתיים דולר! כאשר ראיתי את השם על המעטפה, נזכרתי. הסיפור של המעטפה אינו פשוט כלל וכלל - היה זה לפני כעשר

יהלומים מגדולי ישראל

"יש דבר שאני חושבת עליו תמיד", אמרה לי הרבנית ע"ה. "ההורים שלי זכו גם לבנים וגם לחתנים תלמידי חכמים, כולם מיוחדים מאוד מאוד. אינני יודעת חשבונות שמים, אבל אני חושבת שאולי אחת הסיבות לכך היא..."

הגאון רבי גדליה הוניסברג שליט"א מביא צרור מעשים מופלאים בגודל מצוות כיבוד אב ואם ששמע 'בקודש פנימה' | מגזין 'במה'

חכמים".

הסיפור הזה תפס אותי מאוד חזק, וכאשר הגעתי לרבינו מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל, שם הייתי זוכה להיות עמו בכל יום, סיפרתי לו את הדברים. מרן זצוק"ל קם מהכיסא והוציא מארון הספרים ספר 'משנת רבי אליעזר', פתח את הספר בפרשה חמישית והקריא לי: "רבי יהודה אומר, בשכר כבוד שכיבדת אבותיך תראה בניך. יכול הדיוטות, ת"ל תשיתמו לשרים בכל הארץ". "אתה רואה?", אמר לי מרן זצוק"ל, "זה חז"ל מפורש שבזכות כיבוד הורים זוכים לבנים וחתנים תלמידי חכמים, שרים בכל הארץ!".

עוד דבר מעניין שרמזה הרבנית ע"ה על עצמה, מדוע זכתה לבעל שהוא רבן של כל בני הגולה, וכך סיפרה: "הייתי רגילה לשרת את אבא שלי (הרב אלישיב), עד כדי כך שאחרי שהתחתנתי חשבתי איך הוא יסתדר בלעדי. הייתי הבת הגדולה בבית ודואגת לו כל מה שצריך. לפעמים אבא הרגיש לא טוב והייתי יושבת לידו כל הלילה ונותנת לו כל שעתים אנטיביוטיקה, עד כדי כך".

יום אחד אמרה לי הרבנית הצדקנית ע"ה: "אני רוצה לומר דבר שאני חושבת עליו תמיד בתוך ליבי. "ההורים שלי (מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל ורעייתו ע"ה) זכו גם לבנים תלמידי חכמים וגם לחתנים תלמידי חכמים, כולם מיוחדים מאוד מאוד.

"אני לא יודעת חשבונות שמים, אבל אני חושבת שאולי אחת הסיבות שזכו לכך היא, שסבא וסבתא, ההורים של אבי הרב אלישיב גרו אתנו בבית שלנו והיו ממש כמו ההורים שלנו. ההורים שלי כל כך כיבדו אותם, עד כדי כך שחשבנו שהם ההורים שלנו. כל דבר שאלנו אותם וסיפרנו להם. הם נתנו להם הרגשה כזו טובה. כשהיינו קונים בגד חדש, היינו רצים ראשונים להראות את הבגד לסבתא שלנו, עוד לפני שהראינו לאמא שלנו. עד כדי כך ההורים הכניסו לנו שהסבא והסבתא הם העיקר של הבית.

"גם אחרי שסבא נפטר, סבתא נשארה לגור אתנו בערך עשרים וחמש שנה וההורים שלי כיבדו אותה באופן מיוחד. אמא שלי מאוד טרחה ודאגה וכיבדה כל השנים את השוויגער שלה, ולעת זקנה ליוותה אותה לטיפולים רפואיים והייתה מסורה אליה מאוד. אני חושבת שאולי בזכות שאבא ואמא שלי כל כך הקפידו על מצוות כיבוד הורים, לכן זכו לכאלה בנים וחתנים תלמידי

בשנת תשס"ו סיפרה לי הרבנית שהתקיימה חתונה בירושלים של משפחת אלישיב והיא מאוד חפצה להשתתף בחתונה, שכך הייתה לה הזדמנות לראות את אביה. הרבנית הגיעה לירושלים ובדיוק החל השיעור בקרוואן. סידרו לרבנית מקום בחדר הסמוך לבית המדרש שתוכל לשבת שם ולראות את פניו הקדושים של אביה, רבינו מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל.

"השיעור שמסר מרן זצוק"ל באותו היום היה במסכת חולין בפרק העור והרוטב. סיפרה לי הרבנית: "ישבתי שם מרוגשת והרגשתי כמו לפני חמישים שנה, הלימוד של אבא באותה מתיקות, באותו ניגון מתוק, כמו שאבא למד כשהייתי ילדה.

"אחרי השיעור, כשאבא עלה הביתה, עליתי אתו גם כן ואמרתי: אבא, כל כך נהניתי לשמוע את השיעור!

"אבא אמר לי: 'נו נו, הבנת משהו?...' "

"אמרתי לו: הבנתי כמו שהבנתי בזמנו את בעל ה'לשם', שם בעיקר היו עולמות עליונים, והיום בשיעור זה היה בעיקר טהרה וטומאה... כמו שהבנתי אז, כך הבנתי היום..

"אבא חיך ונהנה מהתשובה..."

(מגזין 'במה' bama.org.il)

עוד סיפרה בעניין זה: "כשהייתי בבית הוריי, אצל אבא היה את כתב היד של הסבא בעל ה'לשם'. אבא שלי היה בן יחיד להוריו וכל הכתבים מהסבא, ה'לשם', היו אצלו. בזמנו, רוב הכתבים כבר הודפסו אבל כך אחד עדיין היה בכתב יד וטרם הודפס. יום אחד בא מישהו ואמר לאבא שהוא מעוניין לתרום את כל ההוצאה של הספר. נתנו את כתב היד למישהו שידפיס אך לא היה אפשרי לקרוא אותו, משום שזה היה ספר גדול ועבה ובצד היו רשומות הרבה הערות בכתב יד קטן והיה קשה מאוד לקרואן.

"הייתי בחורה צעירה, רוב שעות היום עבדתי להביא פרנסה להורים שלי, ואבא ביקש שאעתיק את כתב היד של ה'לשם' כי היה לי כתב יפה. וכך בלילות, כשהייתי חוזרת מהעבודה הייתי יושבת כל יום ומעתיקה קצת".

הרבנית הוסיפה בחיך: "אני עוד זוכרת קצת מושגים שהיו כתובים בספר מהאבות הקדושים ועולמות עליונים... כך עד שסיימתי להעתיק את כל הספר. לאחר מכן נתנו את הספר לדפוס והוא חזר אלינו להגהה. הייתי מגיחה את הדפים יחד עם אבא, אני הייתי קוראת ואבא היה מעיין בכתב היד ומתקן אותי, כך במשך תקופה עד שהספר יצא לאור".

סיימה הרבנית בהתרגשות: "אולי בזכות שזכיתי להכין לדפוס כך של בעל ה'לשם' ועשיתי את זה במצוות כיבוד אב, זכיתי לכזה בעל צדיק שמחבר היום ספרים".

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

**מהו ההבדל בין איש בינוני לאיש ירא אלקים
לגבי החובה לדון אותו לכף זכות?**

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

למקרה שהשומע כבר ידע את עצם סיפור הדברים, אך כיון שלאחר שהמספר דן לכף חובה, גם הוא דן לכף חובה, עובר גם על קבלת לשון הרע בעצם הכרעת הדברים לכף חובה. וזאת כפי מה שדייק הח"ח לעיל (באמ"ח ס"ק א) מלשון רבנו יונה שאיסור קבלת לשון הרע הוא בקבלת הגנאי שבסיפור [וכל שאין המספר מתגנה בעיניו מותר להאמין לעובדות], ועל כן היודע את

בסעיפים הנלמדים היום כותב חפץ חיים, כי כשם שאסור להאמין לדבר גנות ששומע על הזולת, כמו כן, אם יש בסיפור צדדים לזכות ולחובה והמספר דן לכף חובה - אסור לקבל זאת ממנו, ואם קיבל, עובר גם על 'בצדק תשפוט עמיתך' וגם על איסור לשון הרע. בביאורים ומוספים מבארים, שכוונת חפץ חיים היא גם

באיש בינוני, רק אם הצדדים לזכות ולחובה שקולים, ישנו חיוב לדונו לכף זכות, אבל לא אם נוטה לכף חובה.

ובטעם החילוק בזה ביאר הגר"י הוטנר (פחד יצחק ר"ה מאמר יד אות יא), שאצל הצדיק נובע דין זה מהנהגת מדה כנגד מדה, שהצדיק יש לו רוב זכויות במעשיו, ומן הדין שננהג בו במשקל הכרעה של צד הזכות, וביאר בזה מה שהוסיף רבנו יונה (ש"ג מאמר ריח) לגבי צדיק שיש לדונו לכף זכות 'על דרך האמת', כי זו הנהגה של הכרעה שכך היא האמת, אבל הבינוני שאין בו ודאות של רוב זכויות במעשיו, א"כ יש לדונו לכף זכות רק מצד הסתכלות של עין יפה, שיש לראות תמיד את הצד הטוב יותר מהצד הרע.

הסיפור ולא פירשו לגנאי, וחבירו מחדש את הגנאי שבסיפור, הרי זה סיפור לשון הרע, ואם יקבל את הפירוש של הסיפור, הרי זה קבלת לשון הרע.

החפץ חיים מוסיף, שכל זאת אפילו אם הסיפור הוא על איש בינוני, וכל שכן אם הסיפור הוא על איש ירא ה', שעליו שייכת יותר מצוות 'בצדק תשפוט עמיתך' - שאז ודאי שעובר על איסור לשון הרע אם מקבל את הכרעת החובה של המספר.

מהו ההבדל בין איש בינוני לאיש ירא ה' לגבי החובה לדון לכף זכות? בביאורים ומוספים מביאים את שהתבאר בזה לעיל (כלל ג סעיף ז), שבאיש ירא אלוקים נתחייבנו לדונו לכף זכות אפילו אם הדבר קרוב ונוטה אצל הדעת יותר לכף חובה, משא"כ

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע רבא רק מלח את הדג שיבוטא ולא בישלו?

פסחים דף קו

זכור את יום השבת לקדשו

וכמו כן י"ל שאותו דג הנקרא "שבוטא" היינו מלשון שבתא או סבתא, משום שטבעו מורה על מצוות שביתה בשבת. וזהו שאמרו בגמרא שרבא מלח "שיבוטא", שהיה מהדר בערב שבת דוקא על דג שנקרא שבוטא משום ששמו וטבעו מורה על שבת. ויתכן שצידת אותו דג קשה אם לא בזמן שעולה מעצמו ליבשה בערב שבת, ולא נשאר אופן אחר כי אם בעת שעולה שהוא [קודם קצת] לשקיעת החמה שאז אין זמן לבשלו או לצלותו, ולכן אמרו שרבא "מלח" שיבוטא, כי לא היה זמן לבשל ולצלות אלא רק למלוח ולאוכלו במליחה, כמנהג איזה דגים שיכולין לאוכלן במלחן בעוד שהן חיים דהיינו ללא בישול.

(קב ונקי)

(עשה כט) מהמדרש (נמצא לשון דומה בפסיקתא רבתי פכ"ג) על הפסוק "זכור את יום השבת - שמור את יום השבת", "זכור בים ושמור ביבשה".

וביאר זאת על פי מה שכתב בספר שבט מוסר (לר' אליהו האיתמרי זצ"ל פ"ב) בשם האפודי, שיש דגים בים שבכל ערב שבת בין השמשות יוצאים ליבשה ונחים שם עד מוצאי שבת, והיינו "זכור בים ושמור ביבשה". שהים והיבשה הם סימן מובהק לשמירת השבת, ומעתה לא נפלאה היא ולא רחוקה היא לומר שאותו הדג הנקרא "שבוטא" הוא מאותן מינים שפורשים בערב שבת ליבשה, ושמו מוכיח עליו, שהרי כתב הרמב"ם בפרשת האזינו על הפסוק 'אפאיהם' (דברים לב כו) בענין נהר הסמבטיון ששמו הוא מלשון שבת (בלשון ערבי ובקלקול הלשון).

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

24 שעות

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **דוד בוק שליט"א**
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 29

הרב **חיים שמרלר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 25/26

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 21

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **מאיר שפרקר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 22

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 23/24

הר" **אברהם פוקס הי"ו**
הפותר בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 131

הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 28

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

מדוע אומרים 'נקדש' ו'נקדישך' לפני אמירת הקדושה בחזרת הש"ץ?

בעלמא.

ויש שכתבו, שהרי זה ככל דְּבַר קדושה, שצריך הזמנה תחילה כדי 'להמשיך' ולהוריד את הקדושה עליו; וכדרך שאומרים ב'זימון' לפני ברכת המזון: 'רבותי נברך', וכן 'נקדש' או 'נקדישך' לפני אמירת הקדושה בחזרת הש"ץ.

[שו"ע תקסב, ה, ומשנ"ב כב; ביאורים ומוספים דרשו, 31]

כפי שלמדנו, בכדי להחיל שם 'תענית' על צום שאינו משש התעניות הקבועות לכלל הציבור, יש לקבל את התענית באמירה ביום שלפניה. וכתבו ראשונים, שמקור הדבר מהכתוב בספר יואל: "קִדְּשׁוּ צוֹם", שמשמעו כי הצום צריך 'קידוש' והזמנה תחילה. וכתבו אחרונים תוספת טעם לדבר - שהצום ממעט את החלב והדם שבגוף, ולכן נחשב כקרוב, הטעון הקדשה תחילה; וכן יש לעשות את כל מעשי הקרבתו בכוונה תחילה, ולא כ'מתעסק'

מי שנדר להתענות יום אחד וצם במשך יום שלם ללא 'קבלה' מראש - האם יצא ידי חובת הנדר?

אינו אומר 'עננו' בתפילה; ולדעת הרמ"א, רשאי לומר 'עננו' בברכת 'שומע תפילה', אך לא כברכה נוספת בחזרת הש"ץ. ואם מדובר בצום חלקי, המסתיים לאחר מנחה גדולה, או בזמן מנחה קטנה, אף לדעת הרמ"א אין לומר 'עננו'. ואם נדר בעבר "להתענות יום אחד", אין הצום הזה נחשב כתשלום הנדר, כיון שאין עליו שם 'תענית', וצריך לצום יום נוסף, עם קבלה כדין. [שו"ע תקסב, ה, ומשנ"ב כה; וראה שם, כג]

בהמשך לאמור: את קבלת התענית יש לומר לפני תחילת הלילה שלפני התענית, מפני שצריך להקדים את הקבלה ליום התענית, ואף כשאוכל בליל התענית, תחילת הלילה מוגדרת כזמן תחילת יום התענית. ומי שלא קיבל על עצמו את התענית ביום שלפניה, במקום שנדרש לעשות כך (ראה תקציר לאתמול) - לדעת השולחן ערוך,

מי שנפלו תפיליו לארץ ללא הכיסוי - האם יכול להתענות באותו היום ללא 'קבלה' מראש?

קיבל את התענית.

ויש שכתב, שמסיבה זו, גם את התענית שנוהגים להתענות כאשר תפילין נופלות לארץ ללא הכיסוי, (ראה במקורות), ניתן להתענות באותו היום שבו נפלו, אם טרם אכל באותו היום; כיון שנפילת התפילין גם היא כסימן מן השמים שצריך לשוב בתשובה.

[שו"ע תקסב, ה, ומשנ"ב כו; ביאורים ומוספים דרשו, 33; וראה שו"ע רפח, ד-ה, ומשנ"ב מ, ג]

חכמינו ז"ל אמרו שהחולם חלום רע שיש בו ממש לרמוז על רעה העתידה לבוא, יתענה 'תענית חלום', ויעביר את היום בתשובה, בתורה ובתפילה, וכל זה יועיל לכפרה ולביטול הגזרה. וניתן להתענות תענית זו ביום שלאחר הלילה שבו חלם את החלום, למרות שלא קיבל את התענית מראש; משום שהיא באה לבטל את הרעה שנרמזה בחלום, וכיון שמן השמים הטילו עליו הצורך בתענית זו, בכך שהראו לו את החלום, נחשב הדבר כאילו

* בכדי להחיל שם 'תענית' על תענית שאינה משש תעניות הציבור הקבועות לכל ישראל - יש לקבל את התענית ביום שלפניה. אולם, תענית בתאריך שהציבור רגיל לצום בו, כגון עשרת ימי תשובה בדורות עברו - אין צורך לקבלה מראש, כיון שמנהג הציבור נחשב כקבלה מראש; וכשמטרת צום זה לכפרת עוונות, אין חובה להשלימו עד לצאת הכוכבים, (אלא אם כן קיבלוהו מראש).

* מנהג ישראל מימות עולם, שהחתן והכלה צמים ביום חופתם. יש שכתבו שטעם המנהג הוא כדי לכפר על עוונותיהם, ויש שכתבו שהטעם הוא כדי שלא יהיו שיכורים בשעת החופה והקידושין.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

אילו מלאכות מותר לעשות בחול המועד לצורך הכנת אוכל?

ובמשורה, וניתן לעשותה ביד רחבה; אולם, כשיש צורך בעשיית מלאכות רבות, (ראה במקורות) - יש אומרים שאין לעשותה אלא בצמצום, כפי הנצרך למחיה בימי החג.

ואם מדובר במלאכות הכרוכות בטירחה מרובה וב'מעשה אומן', דהיינו, בעבודה מקצועית - אין לעשותן כי אם במקרה שבלעדיהן לא ניתן להשיג אוכל או שתייה כלל.

[שו"ע תקלג, א, משנ"ב א, ב ר"ד, ושעה"צ א ר"ג; ביאורים ומוספים דרשו, 2, 4 ר"ז]

מותר לעשות כל מלאכה בחול המועד לצורך הכנת אוכל לחג, ומותר אף להותיר את עשיית המלאכה מלכתחילה לחול המועד, ואין צורך לעשותה לפני החג.

וגם מי שיש באפשרותו לקנות, או ללוות משכניו, את המאכלים והמשקאות הנצרכים לו - רשאי להכניס בעצמו, למרות שהדבר כרוך בעשיית מלאכה רבה, ובטירחה רבה.

ואין צורך לצמצם בעשיית המלאכה להכנת אוכל במידה

הלוח היומי

כ"ג באדר | רבי ישראל ב"ר משה שניאור זלמן גרוסמן זצ"ל, ר"י פינסק-קרלין, בעל הליכות ישראל, מחנה ישראל, משכנות ישראל ועוד

ביום זה, לאחר שהקים משה רבינו ע"ה את המשכן, החלו שבעת ימי המילואים.

יארצייט:

תקמ"ז: רבי חיים חייקל ב"ר שמואל זצ"ל מאמדור, בעל חיים וחסד.

תרכ"ו: רבי יצחק מאיר ב"ר ישראל רוטנברג-אלטר זצ"ל, האדמו"ר מגור, בעל חידושי הרי"ם, שו"ת הרי"ם וספר הזכות.

תרמ"ב: רבי משה נחום ולנשטיין זצ"ל, ראב"ד העדה החרדית, בעל שו"ת בני משה.

תר"פ: רבי ברוך פנחס ב"ר אליעזר חיים זצ"ל מסקאלייע.

תשל"ג: רבי יהודה משה ב"ר יחיאל יוסף דנציגר זצ"ל, האדמו"ר מאלכסנדר, בעל אמונת משה.

תשל"ד: רבי יחיאל מאיר ב"ר צבי הירש מוגנשטרן זצ"ל, מקוצק-לומאז', מייסד ביהמ"ד מדרש יחיאל.

תשס"ז: רבי ישראל ב"ר משה שניאור זלמן גרוסמן זצ"ל, ר"י פינסק-קרלין, בעל הליכות ישראל, מחנה ישראל, משכנות ישראל ועוד.

יארצייט הרה"ק רבי יצחק מאיר ב"ר ישראל רוטנברג - ה"חידושי הרי"ם" מגור

תשובתו הניצחת של האדמו"ר מגור

כאשר הרה"ק בעל החידושי הרי"ם מגור היה כבן שלוש שנים אמר לו אחד מהמקורבים של המגיד מקוזניץ, אתן לך דינר אחד אם תדע להגיד לי היכן מקום דירתו של השי"ת, והרה"ק תיכף השיב לו, אני אתן לך ב' דינרים אם תדע להגיד לי מקום שאין השי"ת שם.

(חידושי הרי"ם - ליקוטים עמ' רב)

נשתדל להתחזק בידיעה של "שויתי ה' לנגדי תמיד" ונרגיש שהשי"ת נמצא תמיד מולנו ורואה את מעשינו.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il